

Warszawa, 11.03.2020 r.

OPRACOWANIE ZAGADNIENIA DOTYCZĄCEGO OBOWIĄZKU WYKONYWANIA PRACY PRZEZ LEKARZA-RODZICA W CZASIE ZAMKNIĘCIA PLACÓWEK OŚWIATY

1.Podstawa sporządzenia Opracowania:

Zagadnienie prawne otrzymane w ramach projektu „Prawnik dla Lekarza” prowadzonego przez OIL im. prof. Jana Nielubowicza w Warszawie.

2.Przedmiot Opracowania:

Przedmiotem Opracowania jest udzielenie odpowiedzi na pytania:

1. Czy lekarze są zobowiązani do pracy w przypadku zamknięcia przedszkoli i szkół?
2. Czy jeżeli jedna z osób - rodziców jest na L4 (np. w związku z ciążą), to czy druga osoba - rodzic zostaje w domu na zasiłku?

3.Podstawy prawne:

1. Ustawa z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi;
2. Ustawa z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych;
3. Ustawa z 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa;
4. Ustawa z 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa.

4.Klauzule prawne:

1. Opinia dotyczy wyłącznie kwestii w niej określonych i nie może być interpretowana, jako obejmująca, w tym przez domniemanie, inne, niewspomniane w niej kwestie.
2. W niniejszej Opinii prawnej zaprezentowano niezależną, subiektywną ocenę sporządzającego, dotyczącą prawnych aspektów przedmiotu analizy.

5.Analiza stanu prawnego:

W dniu 11.03.2020 r. na mocy ustawy o z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych podjęto decyzję o zamknięciu placówek oświaty.

W związku z tym na mocy art. 4 ww. ustawy, jeśli jesteśmy opiekunami dzieci w wieku do lat 8 to przysługuje nam prawo do przejścia na dodatkowy zasiłek opiekuńczy.

Mając na uwadze powyższe wśród zainteresowanych lekarzy-rodziców pojawiły się pytania:

1. Czy lekarze są zobowiązani do pracy w przypadku zamknięcia przedszkoli i szkół?;
2. Czy jeżeli jedna z osób - rodziców jest na L4 (np. w związku z ciążą), to czy druga osoba - rodzic zostaje w domu na zasiłku?

ad 1) W aktualnym stanie prawnym lekarze są traktowani, jak każdy inny obywatel, rodzic, który pracuje i wychowuje dzieci zatem przysługują mu te same prawa.

Chęć wykorzystania tego uprawnienia uzależniona jest jednak od tego, na jakiej podstawie lekarze są zatrudnieni oraz jak zostały sformułowane ich obowiązki w stosunku do podmiotu leczniczego, w którym udzielają świadczeń oraz w jakim wieku mają dziecko, które zostaje pod ich opieką.

Jeśli mamy dziecko w wieku do lat 8 to oczywiście przysługuje nam prawo do przejścia na dodatkowy zasiłek opiekuńczy.

Bez względu na to czy jesteśmy pracownikami czy też udzielamy świadczeń zdrowotnych na podstawie umowy cywilnej - **pod warunkiem posiadania ubezpieczenia chorobowego** - opiekun dziecka ma prawo do skorzystania z dodatkowego zasiłku. **W tym samym czasie drugi rodzic nie może korzystać z tego uprawnienia.**

Z uprawnień do dodatkowego zasiłku opiekuńczego może skorzystać jeden z opiekunów lub opiekunowie zamiennie w łącznym wymiarze czasu **14 dni, niezależnie od ilości dzieci, które pozostają pod opieką danego rodzica.** Dwóch rodziców jednocześnie nie może skorzystać z uprawnień do dodatkowego zasiłku opiekuńczego.

Jeśli udzielamy świadczeń zdrowotnych w oparciu o umowę o pracę sprawa wydaje się być oczywista - nawet intuicyjnie czujemy, że w przypadku naszej absencji chronią nas przepisy kodeksu pracy, czujemy się bezpieczniej.

Największe obawy rodzą się w sytuacji, gdy świadczenia zdrowotne wykonywane są w oparciu o zawarty kontrakt, w którym lekarz często obwarowany jest licznymi obowiązkami a także brakiem pewnych uprawnień, które przysługują pracownikom.

Jedynym zatem ograniczeniem do chęci skorzystania z tego prawa mogą być zapisy poczynione w umowie zawartej z podmiotem leczniczym.

Zazwyczaj umowy tego rodzaju zawierają postanowienia, które pozwalają lekarzom bez ponoszenia sankcji czy innych konsekwencji finansowych na nieobecność w podmiocie leczniczym.

Jeśli zatem umowa przewiduje, nieobecność lekarza z powodu sytuacji wyjątkowych, niezależnych od niego- to w naszej ocenie zamknięcie żłobka, przedszkola, czy szkoły w aktualnych warunkach jest podstawą uzasadniającą nieobecność lekarza w podmiocie leczniczym, oczywiście pod warunkiem poinformowania o tym podmiotu leczniczego na warunkach określonych w umowie.

ad 2) Z uprawnień do dodatkowego zasiłku opiekuńczego może skorzystać jeden z opiekunów lub opiekunowie zamiennie w łącznym wymiarze czasu **14 dni, niezależnie od ilości dzieci, które pozostają pod opieką danego rodzica.** Zaznaczyć jednak należy, że pozostawanie jednego z rodziców na zwolnieniu lekarskim wyklucza możliwość przejścia na dodatkowy zasiłek opiekuńczy. Zatem **może zaistnieć sytuacja, w której obydwój rodzice będą w domu- jeden na zwolnieniu lekarskim a drugi na dodatkowym zasiłku opiekuńczym w celu opieki nad dzieckiem do lat 8.**

Opracowanie przygotowała:
Karolina Podsiadły-Gęsikowska
advokat